

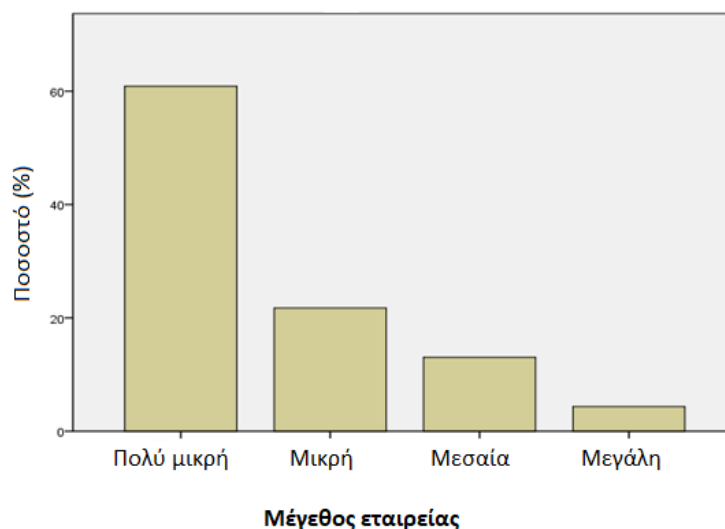
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ : ΕΛΛΑΔΑ

Συνολικά 23 εταιρείες έλαβαν μέρος στην έρευνα σχετικά με την Κυκλική Οικονομία και την Επιχειρηματικότητα στις αγροτικές περιοχές. Οι εταιρείες δραστηριοποιούνται σε τρεις διαφορετικές Περιφέρειες της Βόρειας Ελλάδας, στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, στην Περιφέρεια της Κεντρικής Μακεδονίας και στην Περιφέρεια της Θεσσαλίας. Η έρευνα βασίστηκε σε ένα δομημένο ερωτηματολόγιο που αποτελείται κυρίως από ερωτήσεις κλειστού τύπου. Τα προκαταρκτικά στατιστικά αποτελέσματα της έρευνας παρουσιάζονται στις επόμενες ενότητες.

1. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

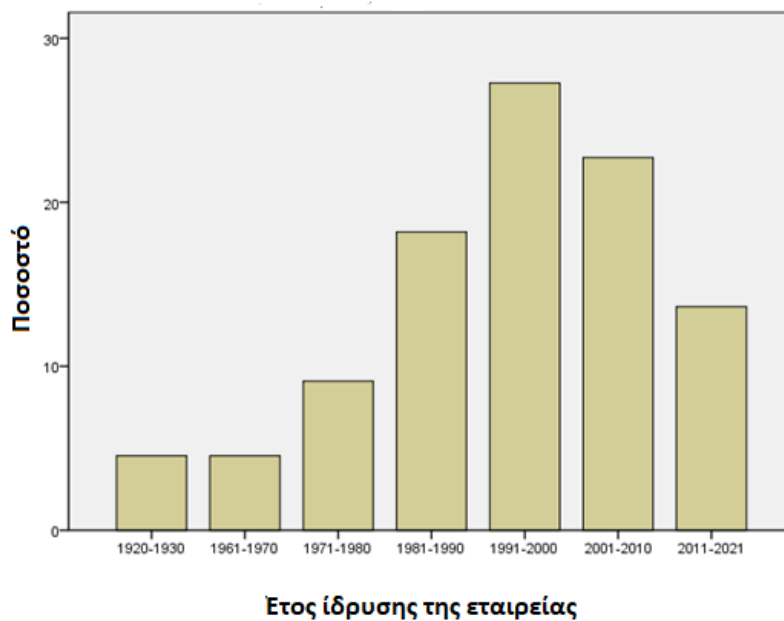
1.1 Μέγεθος της επιχείρησης

Η συντριπτική πλειοψηφία (83%) ανήκει στις πολύ μικρού τύπου επιχειρήσεις.

1.2 Έτος ίδρυσης

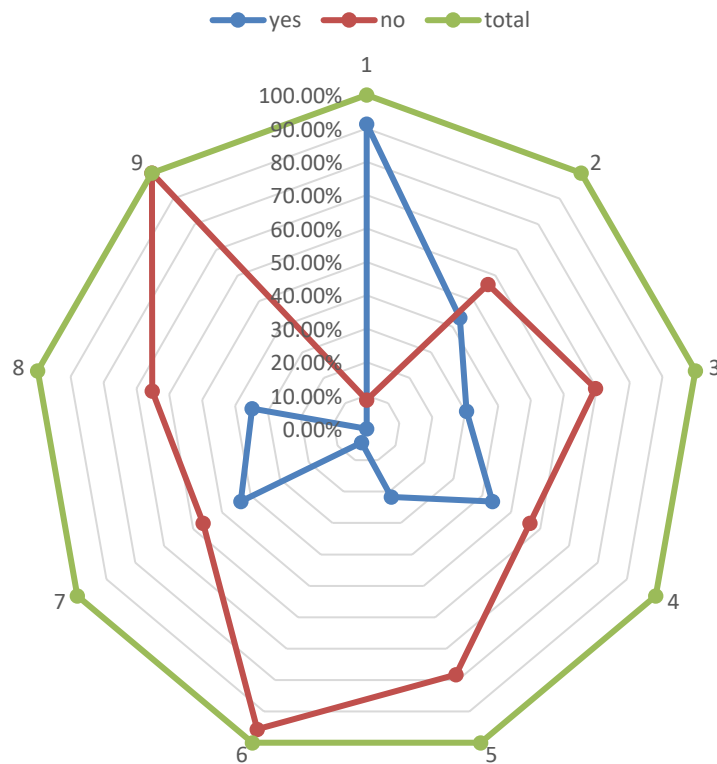
Περίπου 60% των επιχειρήσεων που συμμετείχαν στην έρευνα ιδρύθηκαν πριν 20 ή περισσότερα χρόνια, δηλαδή είναι ήδη καθιερωμένες στην αγορά, ενώ περίπου 14% ιδρύθηκαν πριν από 10 χρόνια.

2. ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΥΚΛΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΣΑΝ ΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ 5 ΕΤΗ

Οι περισσότερες επιχειρήσεις (90% των απαντήσεων) δήλωσαν ότι οι δράσεις κυκλικής οικονομίας που εφάρμοσαν στη διάρκεια των τελευταίων 5 ετών αφορούσαν στην ελαχιστοποίηση αποβλήτων με ανακύκλωση ή επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων ή πώληση αποβλήτων σε άλλη επιχείρηση. Η δράση κυκλικής οικονομίας που αφορά στην εκτίμηση του κύκλου ζωής εφαρμόστηκε λιγότερο στο σύνολο των επιχειρήσεων. Επίσης λιγότερες από το 20% των επιχειρήσεων χρησιμοποίησαν ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Δράσεις Κυκλικής Οικονομίας των επιχειρήσεων τα τελευταία 5 έτη

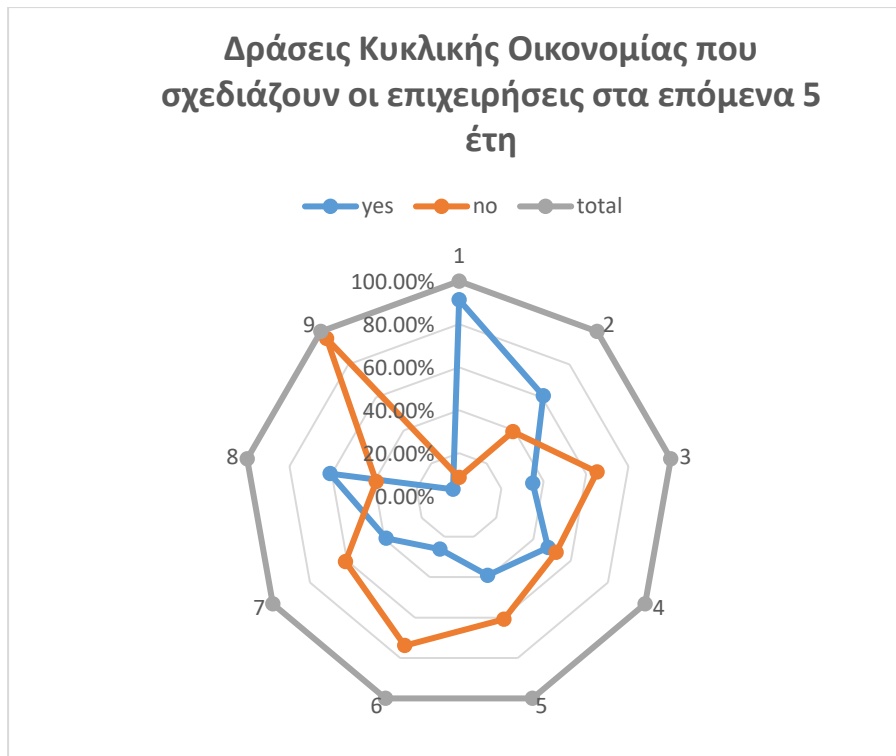

Υπόμνημα

1. Ελαχιστοποίηση αποβλήτων με ανακύκλωση ή επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων ή πώληση αποβλήτων σε άλλη επιχείρηση
2. Επανασχεδιασμός χρήσης ενέργειας για ελαχιστοποίηση κατανάλωσης
3. Επανασχεδιασμός προϊόντων και υπηρεσιών για ελαχιστοποίηση της χρήσης των υλικών ή χρήση ανακυκλωμένων υλικών
4. Επανασχεδιασμός του τρόπου χρήσης του νερού για ελαχιστοποίηση της χρήσης και μεγιστοποίηση της επαναχρησιμοποίησης
5. Ανάλυση υλικών και ενεργειακών ροών που χρησιμοποιεί η επιχείρηση
6. Μελέτη Εκτίμησης Κύκλου ζωής (Life Cycle Assessment)
7. Αίτηση και/ή απόκτηση περιβαλλοντικών πιστοποιήσεων
8. Χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας
9. Άλλο

3. ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΥΚΛΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΠΟΥ ΣΧΕΔΙΑΖΟΥΝ ΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΣΤΑ ΕΠΟΜΕΝΑ 5 ΕΤΗ

Στα επόμενα 5 έτη σχεδόν όλες οι επιχειρήσεις που συμμετείχαν στην έρευνα (90% των απαντήσεων) θα συνεχίσουν τις δράσεις κυκλικής οικονομίας που αφορούν στην ελαχιστοποίηση αποβλήτων με ανακύκλωση ή επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων ή πώληση αποβλήτων σε άλλη επιχείρηση, όπως και στα τελευταία 5 έτη. Περίπου 60% των επιχειρήσεων δήλωσε επίσης ότι θα σχεδιάσουν εκ νέου τη χρήση της ενέργειας στις επιχειρήσεις τους για να μειώσουν την κατανάλωση και θα χρησιμοποιήσουν ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

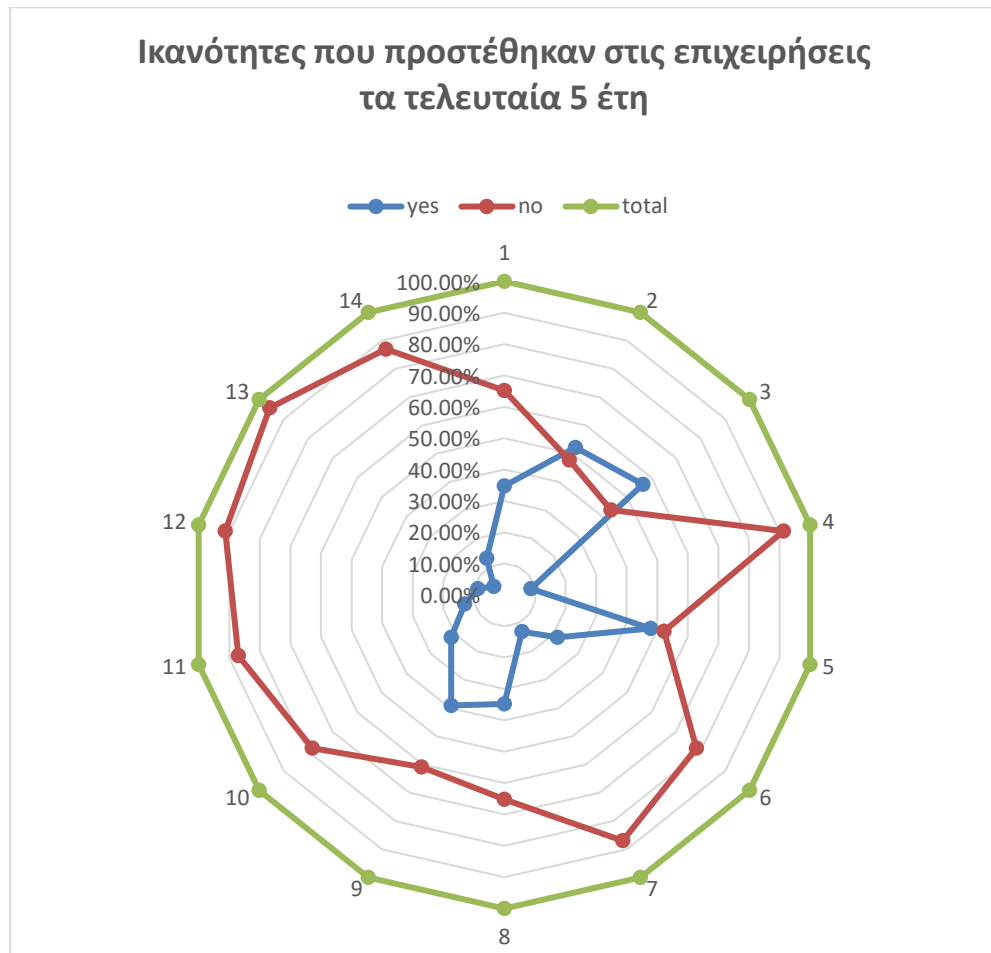

Υπόμνημα

1. Ελαχιστοποίηση αποβλήτων με ανακύκλωση ή επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων ή πώληση αποβλήτων σε άλλη επιχείρηση
2. Επανασχεδιασμός χρήσης ενέργειας για ελαχιστοποίηση κατανάλωσης
3. Επανασχεδιασμός προϊόντων και υπηρεσιών για ελαχιστοποίηση της χρήσης των υλικών ή χρήση ανακυκλωμένων υλικών
4. Επανασχεδιασμός του τρόπου χρήσης του νερού για ελαχιστοποίηση της χρήσης και μεγιστοποίηση της επαναχρησιμοποίησης
5. Ανάλυση υλικών και ενεργειακών ροών που χρησιμοποιεί η επιχείρηση
6. Μελέτη Εκτίμησης Κύκλου ζωής (Life Cycle Assessment)
7. Αίτηση και/ή απόκτηση περιβαλλοντικών πιστοποιήσεων
8. Χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας
9. Άλλο

4 ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ ΝΕΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ /ΣΥΝΕΡΓΑΤΩΝ ΠΟΥ ΠΡΟΣΤΕΘΗΚΑΝ ΣΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ 5 ΕΤΗ

Από την ανάλυση των στοιχείων της έρευνας προκύπτει ότι κατά την τελευταία πενταετία δεν παρατηρήθηκε ιδιαίτερη δραστηριότητα σε νέες προσλήψεις, γεγονός που ιδιαίτερα στην Ελλάδα αντανakλά αφενός την παρατεταμένη οικονομική κρίση των τελευταίων 10 ετών και την κρίση από την πανδημία . Περίπου το 50% των επιχειρήσεων πρόσθεσε νέους εργαζόμενους την τελευταία 5ετία με ειδίκευση στις πωλήσεις και το μάρκετινγκ, την επικοινωνία και την πληροφορική.

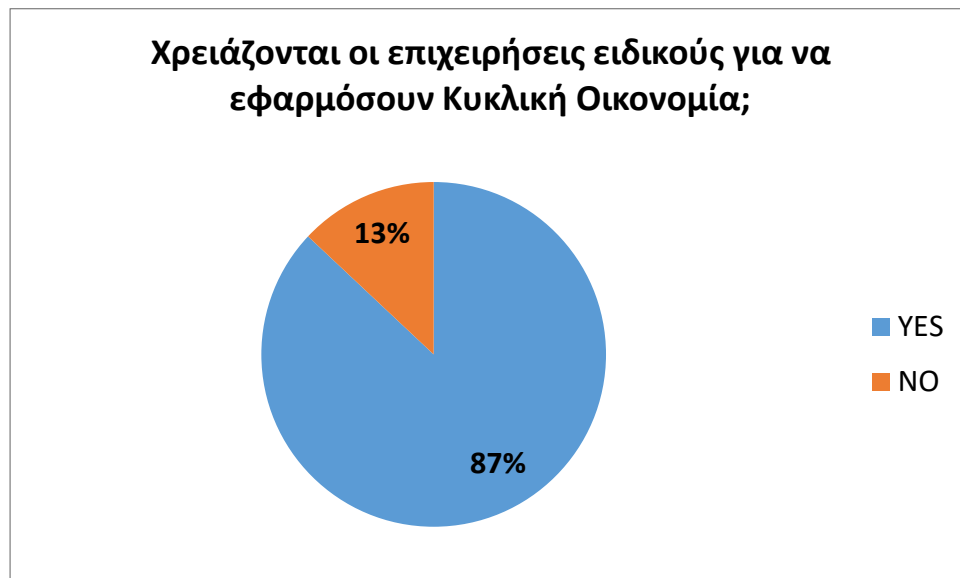
Υπόμνημα:

1. Οικονομία/ Χρηματοοικονομικά
2. Πωλήσεις/ μάρκετινγκ
3. Επικοινωνία
4. Νομικές ικανότητες (ικανότητες που αφορούν τη νομοθεσία)
5. Τεχνολογίες επικοινωνίας & πληροφόρησης/ Επιστήμη Ηλεκτρονικών Υπολογιστών
6. Διαχείριση ενέργειας/ ανανεώσιμη ενέργεια
7. Μηχανική Περιβάλλοντος
8. Μηχανική Παραγωγής

9. Σχεδιασμός Προϊόντων
10. Σχεδιασμός Υπηρεσιών
11. Κοινωνικές και Ανθρωπιστικές Επιστήμες
12. Βιοτεχνολογία και φυσικές επιστήμες
13. Αγρονομία
14. Άλλο

**5. ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟΥΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ/
ΕΜΠΕΙΡΟΓΝΩΜΟΝΕΣ ΓΙΑ ΝΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΟΥΝ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΜΟΝΤΕΛΩΝ
ΚΥΚΛΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ**

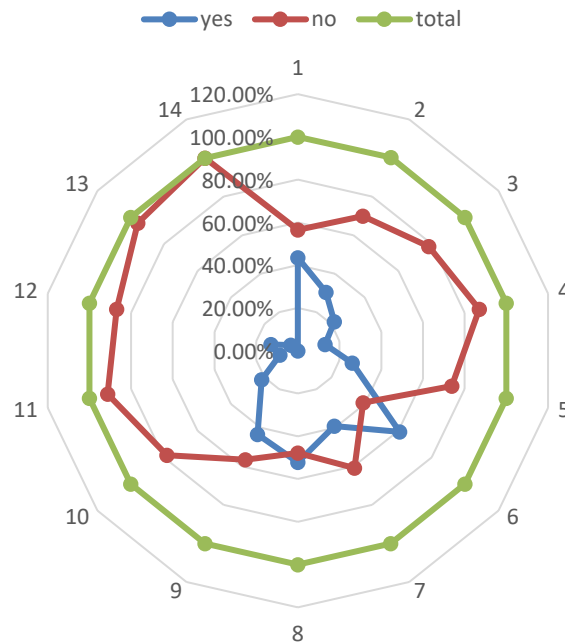
Περίπου το 87% των επιχειρήσεων συμφωνούν ότι για την εφαρμογή μοντέλων κυκλικής οικονομίας χρειάζονται εξειδικευμένους επαγγελματίες/εμπειρογνώμονες.

6. ΠΕΔΙΑ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΝΕΟΥΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΥΣ/ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

Τουλάχιστον 50% των επιχειρήσεων οι ανάγκες τους για νέες ικανότητες αφορούν τους τομείς της οικονομίας και χρηματοοικονομικής, τη διαχείριση ενέργειας, την μηχανική παραγωγής και τον σχεδιασμό προϊόντων.

Ικανότητες που απαιτούνται για νέους απασχολούμενους στην εφαρμογή μοντέλων Κυκλικής Οικονομίας

Υπόμνημα

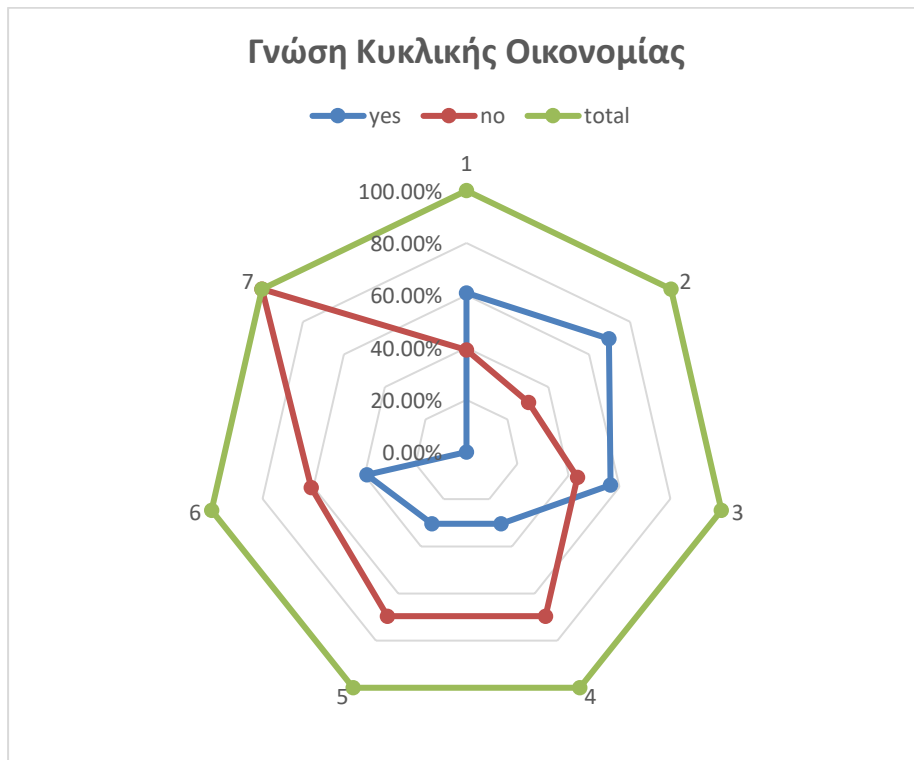
1. Οικονομία/ Χρηματοοικονομικά
2. Πωλήσεις/ Μάρκετινγκ
3. Επικοινωνία
4. Νομικά (πεδίο που αφορά τη νομοθεσία)
5. Τεχνολογίες επικοινωνίας & πληροφόρησης/ Επιστήμη Ηλεκτρονικών Υπολογιστών
6. Διαχείριση Ενέργειας/ ανανεώσιμη ενέργεια
7. Μηχανική Περιβάλλοντος
8. Μηχανική Παραγωγής
9. Σχεδιασμός Προϊόντων
10. Σχεδιασμός Υπηρεσιών
11. Κοινωνικές και Ανθρωπιστικές Επιστήμες
12. Βιοτεχνολογία και φυσικές επιστήμες
13. Αγρονομία
14. Άλλο

7. ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΠΑΙΤΕΙ Η ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΚΑΡΙΕΡΑ ΣΤΗΝ ΚΥΚΛΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΣΤΙΣ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

7.1 Εξειδικευμένη γνώση στο πεδίο της Κυκλικής Οικονομίας

Αναφορικά με τις ανάγκες εξειδικευμένης γνώσης στο πεδίο της κυκλικής οικονομίας οι επιχειρήσεις στην πλειοψηφία τους (60% θετικές απαντήσεις) θεωρούν περισσότερο

σημαντικές την γνώση των περιφερειακών αλυσίδων προμήθειας, τη γνώση μεθοδολογιών κυκλικής οικονομίας, τη χαρτογράφηση ενδιαφερόμενων δρώντων για νέες συνεργασίες και τη γνώση των επιπτώσεων των οικονομικών αποφάσεων.

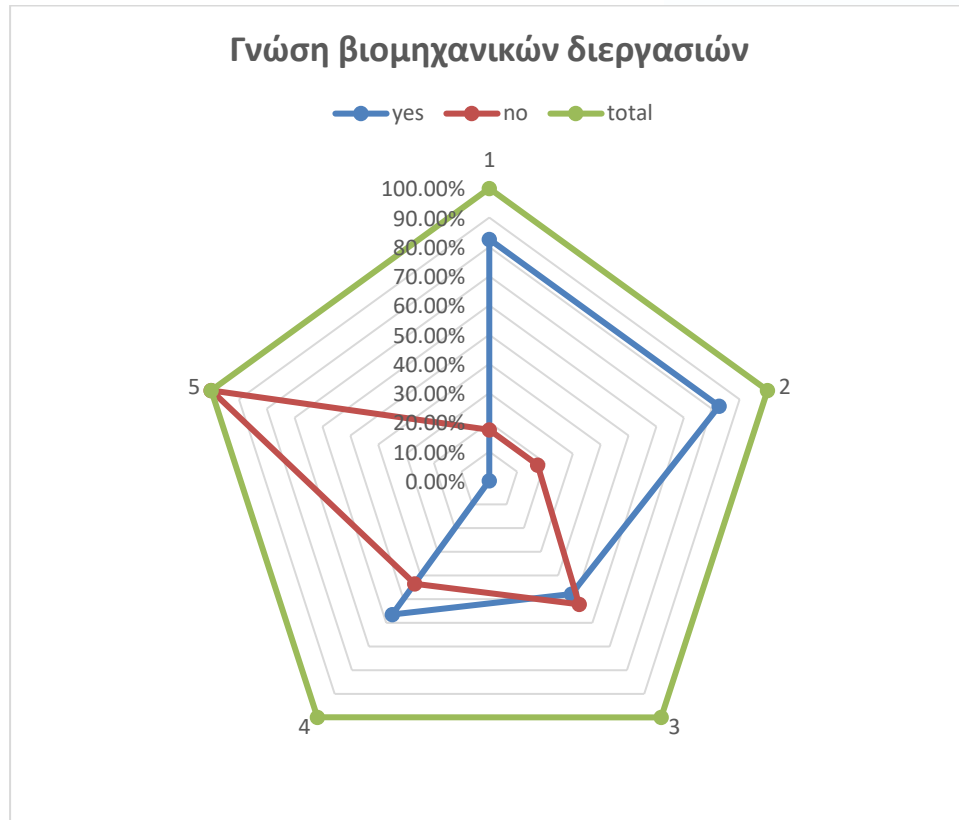

Υπόμνημα:

1. Γνώση των περιφερειακών αλυσίδων προμήθειας της τοπικής αγροτικής οικονομίας
2. Γνώση των μεθοδολογιών που βελτιώνουν την βιώσιμη ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών ως προς την Κυκλική Οικονομία
3. Γνώση χαρτογράφησης των ενδιαφερόμενων δρώντων για δημιουργία νέων συνεργασιών (για παράδειγμα στη διαχείριση των υπό-προϊόντων)
4. Γνώση των τεχνικών επικοινωνίας για τη διευκόλυνση διάχυσης των έργων και κατανόηση της περιπλοκότητας των συστημάτων
5. Γνώση των λύσεων που παρέχει η τεχνολογία πληροφορικής για την Κυκλική Οικονομία (αλυσίδα συστοιχιών (blockchain), διαχείριση πόρων κλπ)
6. Γνώση των επιπτώσεων οικονομικών αποφάσεων στην κοινωνική βιωσιμότητα
7. Γνώση άλλων πεδίων Κυκλικής Οικονομίας

7.2 Εξειδικευμένη γνώση στο πεδίο των βιομηχανικών διεργασιών

Αναφορικά με το πεδίο των βιομηχανικών διεργασιών, οι επιχειρήσεις (80%) θεωρούν σημαντική για ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας κυκλικής οικονομίας στις αγροτικές περιοχές τη γνώση των διεργασιών για μεγαλύτερη αξιοποίηση των υπο-προϊόντων, τη γνώση διαχείρισης αποβλήτων και τη γνώση τεχνολογικής καινοτομίας που σχετίζεται με την κυκλική οικονομία.

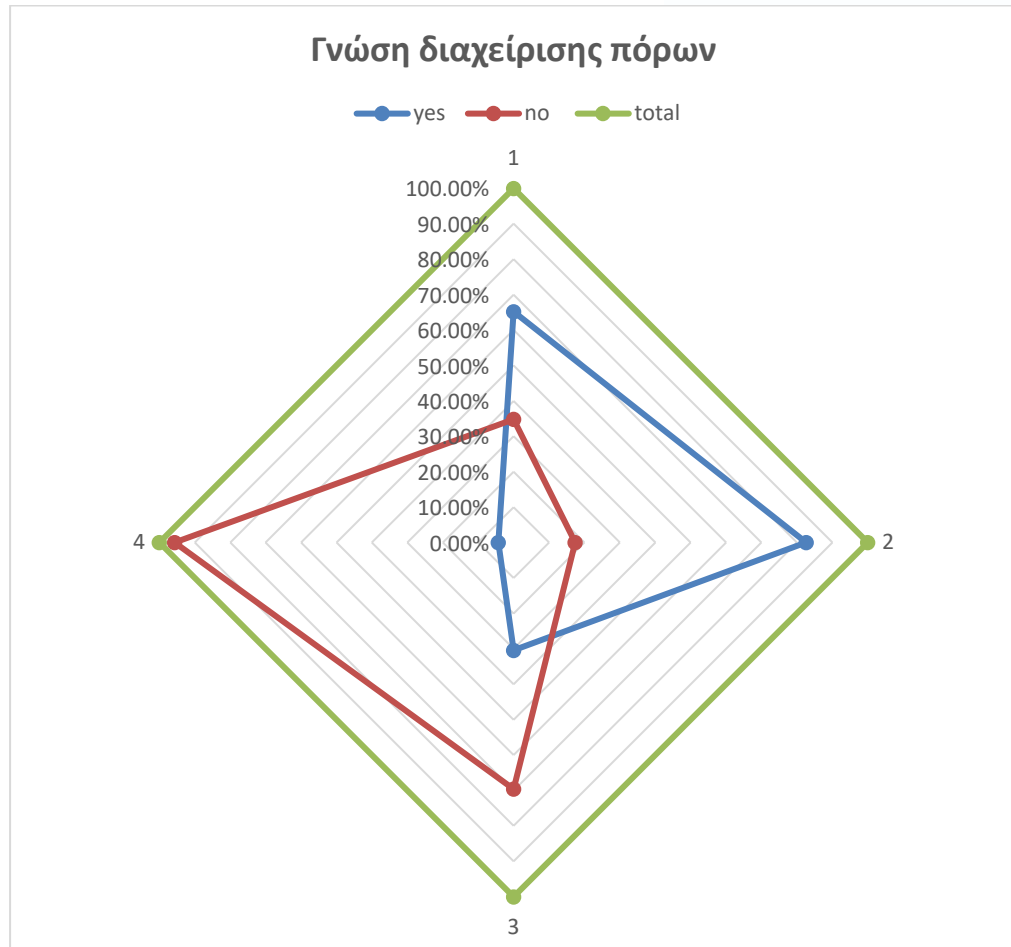

Υπόμνημα:

1. Γνώση των διεργασιών για μεγαλύτερη αξιοποίηση των υπό-προϊόντων που προέρχονται από πρωτογενείς διαδικασίες επεξεργασίας
2. Γνώση διαχείρισης αποβλήτων σε τοπικό επίπεδο
3. Γνώση μέτρησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των βιομηχανικών διεργασιών
4. Γνώση της τεχνολογικής καινοτομίας στην Κυκλική Οικονομία
5. Γνώση άλλων πεδίων βιομηχανικών διεργασιών

7.3 Εξειδικευμένη γνώση στο πεδίο της διαχείρισης πόρων

Ως προς το πεδίο της διαχείρισης πόρων το 70% των επιχειρήσεων συμφωνεί ότι σημαντική για την προώθηση της κυκλικής οικονομίας στις αγροτικές περιοχές είναι η γνώση της εκτίμησης της ικανότητας των φυσικών πόρων της περιοχής και η γνώση τεχνολογιών για την αειφορική εκμετάλλευση των ανανεώσιμων πόρων ενέργειας.

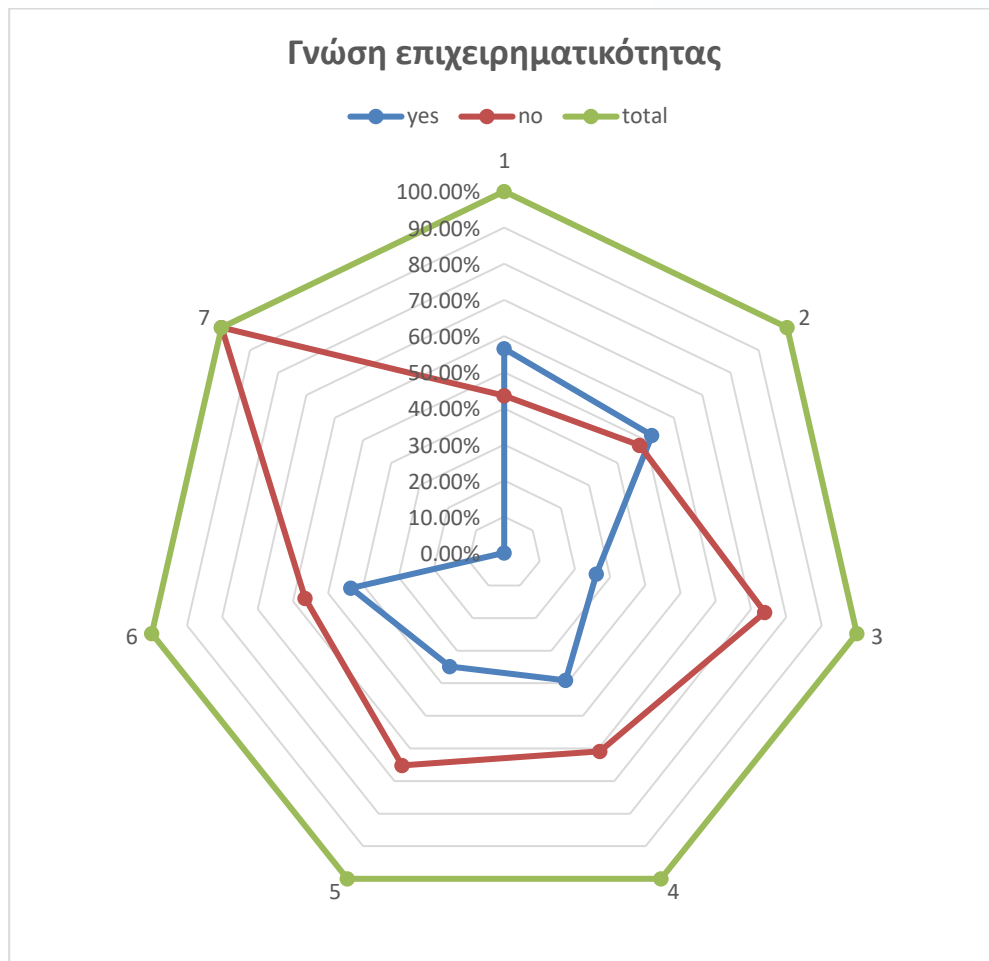

Υπόμνημα:

1. Γνώση εκτίμησης της ικανότητας των φυσικών πόρων της περιοχής: αγροτική γη, δάση, νερά (ποτάμια, υπόγεια νερά κλπ)
2. Γνώση των τεχνολογιών αιεφόρου εκμετάλλευσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ήλιος, αέρας, βιομάζα, νερό και γεωθερμία)
3. Γνώση των τεχνολογιών για αιεφόρο εκμετάλλευση των τοπικών πρώτων υλών (από καλλιέργειες, εκτροφή)
4. Γνώση άλλων πεδίων διαχείρισης πόρων

7.4 Εξειδικευμένη γνώση στο πεδίο της επιχειρηματικότητας

Σχετικά με το πεδίο της επιχειρηματικότητας, το 60% των επιχειρήσεων συμφωνεί ότι είναι σημαντική η γνώση της διοίκησης των επιχειρήσεων στις αγροτικές περιοχές, και η γνώση επενδυτικών ευκαιριών για κυκλική οικονομία.

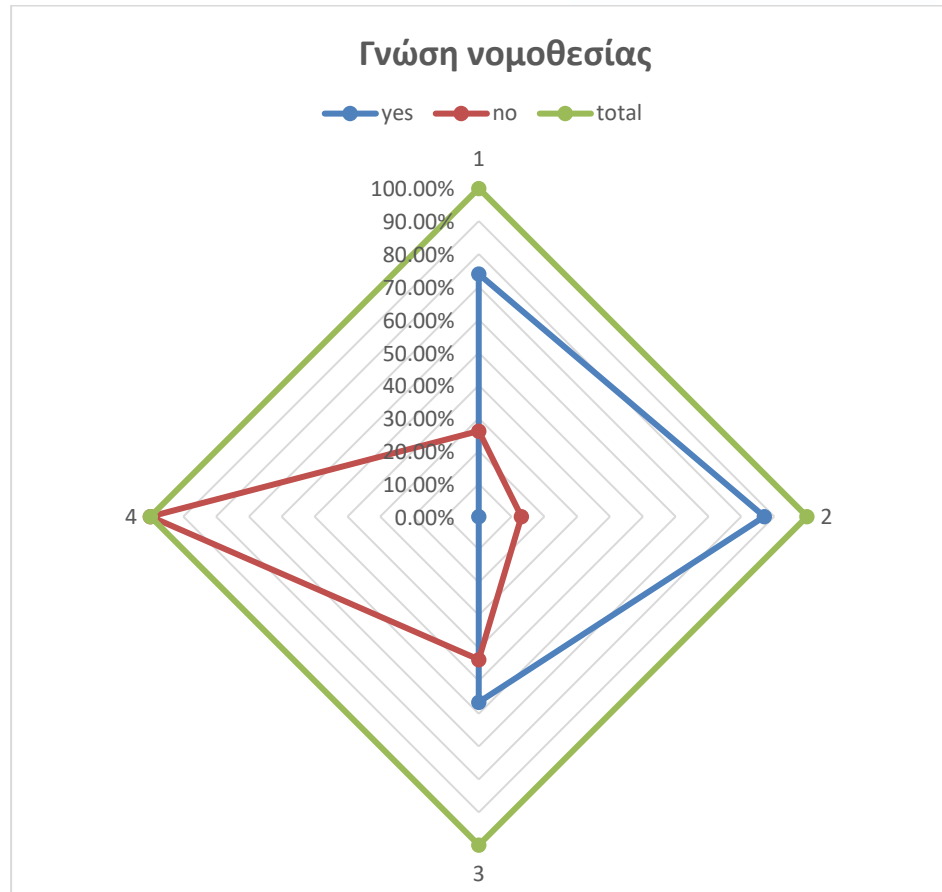

Υπόμνημα:

1. Γνώση των χαρακτηριστικών διοίκησης επιχειρήσεων στις αγροτικές περιοχές
2. Γνώση της διοίκησης επιχειρήσεων στο πλαίσιο της Κυκλικής Οικονομίας
3. Γνώση νέων επιχειρηματικών προτύπων στις αγροτικές περιοχές
4. Γνώση ανάπτυξης επιχειρηματικού σχεδίου
5. Γνώση ανάπτυξης σχεδίου μάρκετινγκ
6. Γνώση των επενδυτικών ευκαιριών για Κυκλική Οικονομία στις αγροτικές περιοχές
7. Γνώση άλλων πεδίων επιχειρηματικότητας

7.5 Εξειδικευμένη γνώση στο πεδίο της νομοθεσίας

Στο πεδίο της νομοθεσίας περισσότερες από 70% των επιχειρήσεων δήλωσαν ως σημαντική τη γνώση των κανόνων και της νομοθεσίας περιβαλλοντικής προστασίας και διαχείρισης αποβλήτων, καθώς και το κόστος συμμόρφωσης με πρότυπα ή κανονισμούς.

Υπόμνημα:

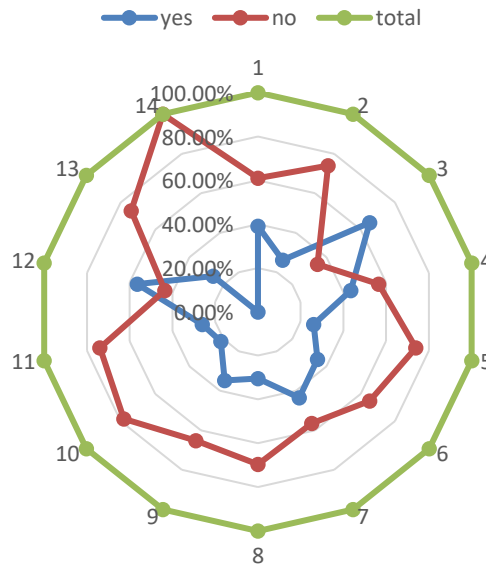
1. Γνώση των κανόνων και της νομοθεσίας περιβαλλοντικής προστασίας
2. Γνώση των κανόνων και της νομοθεσίας για διαχείριση αποβλήτων
3. Γνώση του κόστους συμμόρφωσης με πρότυπα ή κανονισμούς
4. Γνώση άλλων πεδίων νομοθεσίας

8. ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΕΠΙΤΥΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΥΚΛΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΣΤΙΣ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

8.1 Προσωπικές δεξιότητες που θεωρούν ως πλέον χρήσιμες οι επιχειρήσεις για όσους επιδιώκουν ευκαιρίες απασχόλησης στην Κυκλική Οικονομία στις αγροτικές περιοχές

Όσον αφορά στις προσωπικές δεξιότητες που απαιτούνται για επιτυχή εφαρμογή της κυκλικής οικονομίας στις αγροτικές περιοχές 60% των επιχειρήσεων θεωρεί ως σημαντικές τις δεξιότητες καθοδήγησης και την ευελιξία.

Προσωπικές δεξιότητες για ευκαιρίες απασχόληση στην Κυκλική Οικονομία στις αγροτικές περιοχές

Υπόμνημα:

1. Διοίκηση διεπιστημονικής ομάδας με διαφορετικούς επαγγελματίες και ειδικότητες στην Κυκλική Οικονομία
2. Εργασία σε ομάδα με διαφορετικές ικανότητες στην Κυκλική Οικονομία
3. Καθοδήγηση/ Εκπαίδευση δεξιοτήτων νεοεισερχόμενων στην ομάδα εργασίας της Κυκλικής Οικονομίας
4. Οργάνωση δραστηριοτήτων και ανάθεση εργασιών
5. Δεξιότητες διαπραγμάτευσης και επίλυσης συγκρούσεων για να διαχειριστούν εταίρους και άλλα ενδιαφερόμενους
6. Δεξιότητες επικοινωνίας για να μπορούν να προσαρμοστούν σε διαφορετικά ακροατήρια κατά τη διάχυση των δραστηριοτήτων και έργων της επιχείρησης με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.
7. Δεξιότητες παρατηρητικότητας και περιέργειας για αναζήτηση καινοτόμων λύσεων
8. Αντιμετώπιση των αλλαγών σε δραστηριότητες της επιχείρησης
9. Αυτό-υποκίνηση για την πραγματοποίηση των εργασιών
10. Ικανότητα για εργασία υπό πίεση και διαχείριση χρόνου
11. Ικανότητα λήψης γρήγορων και αποτελεσματικών αποφάσεων
12. Ευελιξία αποδοχής και ανάληψης νέων δραστηριοτήτων που προκύπτουν από την εφαρμογή της Κυκλικής Οικονομίας
13. Ψηφιακές δεξιότητες
14. Άλλες